

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Національний авіаційний університет**  
 Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій  
**Кафедра філософії**



УЗГОДЖЕНО

Декан ФЛСК

*[Signature]*  
 Наталія ЛАДОГУБЕЦЬ  
 «04» 11 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

*[Signature]*  
 Анатолій БОЛУХІН  
 «09» 11 2022 р.



Система менеджменту якості

**РОБОЧА ПРОГРАМА**  
**навчальної дисципліни**  
**«Філософія комунікації та міжнародна діяльність»**

Освітньо-професійна програма: «Філософія комунікації»

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»

Спеціальність: 033 «Філософія»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	Л	ПР	ЛЗ	СРС	ДЗ / РГР / К	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	2	120/4,0	18	18	–	84	–	–	Дифзалік (2 с)

Індекс: НМ-8-033/22-3.5

СМЯ НАУ РП 12.01.10-01-2022



Робочу програму навчальної дисципліни «Філософія комунікації та міжнародна діяльність» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Філософія комунікації», навчальних та робочих навчальних планів НМ-8-033/22, РМ-8-033/22 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 033 «Філософія» освітньо-професійної програми «Філософія комунікації» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили:  
доцент кафедри філософії

Тетяна ПОДА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 033 «Філософія» освітньо-професійної програми «Філософія комунікації» – кафедри філософії, протокол № 9 від «23» 06 2022 р.

Гарант ОПП

Марія АБИСОВА

Завідувач кафедри

Любов ДРОТЯНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету ФЛСК, протокол № 9 від «06» 10 2022 р.

Голова НМРР

Анжеліка КОКАРОВА

Рівень документа – 3б


Плановий термін між ревізіями – 1 рік

**Контрольний примірник**



## З М І С Т

<b>Вступ</b> .....	4
<b>1. Пояснювальна записка</b> .....	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.....	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна .....	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна...	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки.....	5
<b>2. Програма навчальної дисципліни</b> .....	6
2.1. Зміст навчальної дисципліни.....	6
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.....	6
2.3. Тематичний план.....	9
<b>3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни</b> .....	10
3.1. Методи навчання .....	10
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна) .....	10
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті .....	10
<b>4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь</b>	11

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія комунікації та міжнародна діяльність»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.10 – 01-2022
		стор. 4 із 13	

## ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Філософія комунікації та міжнародна діяльність» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

## 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

### 1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

**Місце** навчальної дисципліни «Філософія комунікації та міжнародна діяльність» входить до циклу дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти.

**Метою** викладання навчальної дисципліни «Філософія комунікації та міжнародна діяльність» є формування у здобувачів вищої освіти системних знань та уявлень про загальні закономірності, види, рівні комунікації при веденні міжнародної діяльності.

**Завданнями** вивчення навчальної дисципліни є:

- формування системи узагальнених знань про комунікативні складові міжнародної діяльності;
- поглиблення знання про природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

### 1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна:

- вміти реконструювати історичний поступ світової філософії, еволюцію філософських ідей і проблем з метою використання історико-філософської спадщини в осмисленні та розв'язанні власних дослідницьких проблем (ПРН3);
- пропонувати та обґрунтовувати нові підходи до розв'язання задач і проблем (ПРН4);
- критично осмислювати, аналізувати та оцінювати філософські тексти, застосовувати релевантні методи їх аналізу та інтерпретації (ПРН7);
- ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності (ПРН9);
- брати участь у наукових дискусіях з філософії та міждисциплінарних проблем, обговореннях філософських питань з експертами з інших галузей знань (в тому числі, з авіаційної) (ПРН10);
- аналізувати, оцінювати і прогнозувати соціальні, політичні, економічні та культурні процеси із застосуванням фахових знань та спеціалізованих навичок розв'язання складних задач філософії (ПРН11);
- використовувати набуті знання в практиці європейської та євроатлантичної інтеграції України, зокрема проводити світоглядний аналіз та етико-ціннісну експертизу інтеграційних процесів (ПРН12);



– ефективно здійснювати аналітичне обґрунтування та інформаційно-організаційний супровід професійної діяльності, в тому числі - в авіаційній галузі (ПРН16).

**1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна:**

- засвоєння основних понять та категорій комунікативної діяльності в міжнародних відносинах;
- застосування на практиці основних принципів комунікативної діяльності у сфері міжнародної діяльності;
- знання сутнісних характеристик процесів та явищ у сфері міжнародних відносин;
- аналіз міжнародних відносин у різних контекстах, зокрема політичному, культурному та інформаційному;
- прогнозування ситуацій, дій, подій, явищ з огляду на соціокультурні тенденції розвитку міжнародних відносин;
- розуміння сутності процесів глобалізації та їх впливу на міжнародні відносини;
- вироблення підходів до розв'язання проблем і завдань у сфері комунікації міжнародних відносин, міжнародної та національної безпеки.

**1.4. Міждисциплінарні зв'язки.**

Навчальна дисципліна «Філософія комунікації та міжнародна діяльність» взаємопов'язана з такими дисциплінами, як «Філософія політичної комунікації», «Філософія правової комунікації», «Теоретичні засади філософії комунікації»; знання та вміння, отримані здобувачем вищої освіти під час вивчення даної навчальної дисципліни, використовуються в подальшому при написанні магістерської роботи, наукових статей і рефератів, тез конференцій, вивченні багатьох наступних дисциплін професійної підготовки фахівця.



## 2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### 2.1. Зміст навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме: навчального модуля № 1 «Теоретичні та методологічні засади філософії комунікації у міжнародній діяльності», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

### 2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

#### Модуль 1. «Теоретичні та методологічні засади філософії комунікації у міжнародній діяльності»

##### **Інтегровані вимоги модуля № 1:**

- знати зміст концепту «філософії комунікації у міжнародній діяльності»,
- знати форми та засоби комунікації у міжнародній діяльності, ключових міжнародних акторів, що взаємодіють один з одним у процесі комунікації різних рівнях політики;
- вміти розрізняти філософські підходи до аналізу міжнародної комунікації.

##### **Тема 1. Теоретичні витоки і концептуальні основи міжнародних відносин**

Співвідношення категорій «міжнародні відносини», «політика» і «світова політика». «Соціальне замовлення» на нову теорію міжнародних відносин. Теорія міжнародних відносин в структурі соціально-гуманітарних наук (представлена в роботах таких дослідників, як Г. Моргентау, Дж. Розенау, Дж. Модельські, М. Каплан, К. Дойч, К. Уолтц, Р. Гілпін, Р. Кеохейн, Дж. Най).

##### **Тема 2. Міжнародні відносини як об'єкт філософської реценції**

Онтологічні засади міжнародних відносин як системи з усіма властивими їй атрибутами: *матеріальною, соціальною, відкритою, динамічною та ін.* Когнітивний вимір міжнародних відносин. Етичний вимір міжнародних відносин. «Міжнародна мораль» – як певний міжнародний моральний імператив, як реальний стан моральних відносин і моральної свідомості.

##### **Тема 3. Система і структура міжнародних відносин**

Види і рівні міжнародних відносин (модель Мальський М. З., Мацяк М. М). Поняття «суб'єкт міжнародного права» та «суб'єкт міжнародних відносин». Поняття «актор» (Дж. Розенау, Дж. Догерті, Б. Рассет, Х. Старр, Ю. Кукулка та Р. Земба). Теоретичні моделі міжнародних систем. Типологія та функціональні особливості суб'єктів міжнародних відносин.

##### **Тема 4. Комунікативне моделювання у міжнародній діяльності**

Комунікативне моделювання під час вивчення міжнародних відносин. Елементи комунікативного моделювання: об'єкт1, модель, повідомлення,



комунікація, результат, об'єкт. 2. Моделі аргументативної комунікації: перехід від одноступеневої до двоступеневої. Поняття «лідери думок». Поняття «політичного іміджу». Моделі іміджевої комунікації.

#### **Тема 5. Комунікативні процеси у міжнародній в міжнародній діяльності**

Пропаганда в міжнародній діяльності: комунікативний аспект. Лобіювання як політико-комунікативний процес. Прямі лобістські технології. Перфомансна комунікація як політична технологія. Стадії проведення перформансу (за Д. Александером). Поняття шоу-політики.

#### **Тема 6. Інформаційно-комунікативні технології у міжнародній комунікації**

Сучасні інформаційно-комунікативні технології як інструмент «м'якої сили» держави. Критерії та складові «м'якої сили». Особливості використання цифрових технологій у зовнішньополітичному процесі. Соціальні мережі - ключовий інструмент для просування «м'якої сили». Електронна демократія (інноваційна, цифрова, відкрита і тощо), неоднозначність визначення. Цифрові технології в інформаційних війнах.

#### **Тема 7. Процеси демократизації у глобальному світі: теоретичні концепції і реальні результати**


Концепція «трьох хвиль демократизації» як історичних переходів від недемократичних режимів до демократичних. Поняття «транзитивні демократії» («transitions to democracy»). Модель деліберативної демократії. Перспективи процесів демократизації в сучасному світі. Проблематичність консенсусу в контексті переговорної демократії. Аудіальна демократія як практика комунікативного дисенсусу. Поняття «примус слухати» (Е. Добсон).

#### **Тема 8. Теоретичні основи вивчення і врегулювання міжнародних конфліктів**

Сутність і типологія міжнародних конфліктів. Класифікація конфліктів за А. Раппопортом. Структура і процес розвитку міжнародних конфліктів. Фази міжнародного конфлікту, їх характеристика. Примусова дипломатія як шлях мирного врегулювання міжнародних конфліктів. Можливі випадки примусової дипломатії за А. Джорджем.

#### **Тема 9. Міжнародна безпека і співробітництво**


Основні теоретичні підходи до забезпечення міжнародної безпеки. Основні моделі режимів безпеки для регіонів сучасного світу. Проблеми тероризму і протидії йому. Поняття «міжнародна організація». Основні види міжнародної організації: міжнародні міжурядові та міжнародні неурядові організації. Роль міжнародних організацій у світовій політиці. Місце і роль ООН у підтриманні та забезпеченні міжнародної безпеки. Роль ЗМІ у гарантуванні міжнародної безпеки та співробітництва. Ефективність наглядової ролі ЗМІ, перепони на цьому шляху.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія комунікації та міжнародна діяльність»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.10 – 01-2022
		стор. 8 із 13	

### 2.3. Тематичний план

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб.(пр) заняття	СРС
		<b>2 семестр</b>			
<b>Модуль № 1 «Теоретичні та методологічні засади філософії комунікації у міжнародній діяльності»</b>					
1.1	Теоретичні витoki і концептуальні основи міжнародних відносин	11	2	2	7
1.2	Міжнародні відносини як об'єкт філософської рецепції	12	2	2	8
1.3	Система і структура міжнародних відносин	11	2	2	7
1.4	Комунікативне моделювання у міжнародній діяльності	12	2	2	8
1.5	Комунікативні процеси у міжнародній у міжнародній діяльності.	12	2	2	8
1.6	Інформаційно-комунікативні технології у міжнародній комунікації	12	2	2	8
1.7	Процеси демократизації у глобальному світі: теоретичні концепції і реальні результати.	12	2	2	8
1.8	Теоретичні основи вивчення і врегулювання міжнародних конфліктів	12	2	2	8
1.9	Міжнародна безпека і співробітництво	11	2	1	8
1.10	Модульна контрольна робота № 1	15		1	14
<b>Усього за модулем № 1</b>		<b>120</b>	<b>18</b>	<b>18</b>	<b>84</b>
<b>Усього за навчальною дисципліною</b>		<b>120</b>	<b>18</b>	<b>18</b>	<b>84</b>



	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія комунікації та міжнародна діяльність»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.10 – 01-2022
		стор. 9 із 13	

### 3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

#### 3.1. Методи навчання

З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти під час вивчення дисципліни застосовуються такі технології навчання: проблемна дискусія, мозкова атака, кейс-презентація, оцінювання усіх частин окремих модулів, включаючи самостійну роботу тощо.

#### 3.2. Рекомендована література

##### Базова література

3.2.1. Бистрицький Є., Р. Зимовець, С. Пролеєв. Комунікація і культура в глобальному світі. – К.: Дух і Літера, 2020. – 416 с.

3.2.2. Глобальні тренди міжнародних відносин. Монографія. – К. : Вадекс, 2020. – 524 с.

3.2.3. Калуга В. Ф. Основи світової політики: навчальний посібник. К.: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України. – 2018.– 132 с.

3.2.4. Лісовський П. М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб, / П. М. Лісовський. — К.: Кондор Видавництво, 2019. — 156 с.

3.2.5. Піпченко Н.О. Європейські комунікації. – К. : ВАДЕКС, 2021. – 136 с.

3.2.6. Піпченко Н., Макаренко Є., Рижков М. Цифрова дипломатія. Підручник. – К. : ВАДЕКС, 2019. – 318 с.

3.2.7. Філософія комунікації та міжнародна діяльність: практикум / уклад.: М.А. Абисова, Т.А. Пода, І.П. Скиба, Н.М. Сухова. – К.: НАУ, 2021. – 48 с.

##### Допоміжна література

3.2.8. Загороднова В. Ф. Основи міжкультурної комунікації : навч. посібник. – Бердянськ : БДПУ, 2018. – 314 с.

3.2.9. Інформаційна війна: соціально-онтологічний та мілітарний аспекти: монографія / Р. В. Гула, О. П. Дзьобань, І. Г. Передерій та ін. – Київ: Каравела, 2020. – 288 с.

3.2.10. Корсунський С. Зовнішня політика в епоху трансформацій / Сергій Корсунський. — Х. : Віват, 2020. — 256 с.

3.2.11. Пода Т.А. Дискурс кризових комунікацій: соціокультурний аналіз // Вісник Національного авіаційного університету // Серія : Філософія. Культурологія : зб. наук. праць. К. : НАУ, 2022. Вип. 2 (36). С. 115-120.

3.2.12. Стратегічні комунікації. Підручник. – К. : Вадекс, 2019. – 446 с.

3.2.13. Стратегічне партнерство в міжнародних відносинах. Монографія – К. : Вадекс, 2018. – 542 с.

#### 3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.2. Репозитарій НАУ: <http://er.nau.edu.ua:8080/submit>

3.3.2. НТБ НАУ: <http://www.lib.nau.edu.ua/main>




#### 4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної здобувачем вищої освіти навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	Вид навчальної роботи	Мак кількість балів
	Денна форма навчання		Денна форма навчання
<b>2 семестр</b>			
Модуль № 1 «Класична та неklasична філософська рецепція політичної комунікації»		Модуль № 2 «Посткласичні та постнекласичні філософські виміри політичної комунікації»	
Вид навчальної роботи	бали	Вид навчальної роботи	бали
Відповідь на практичному занятті (8 б. x 2)	16	Відповідь на практичному занятті (8 б. x 2)	16
Експрес-контроль	20	Експрес-контроль	20
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 здобувач має набрати не менше 22 балів</i>		<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 здобувач має набрати не менше 22 балів</i>	
Виконання модульної контрольної роботи №1	14	Виконання модульної контрольної роботи №2	14
<b>Усього за модулем №1</b>	<b>50</b>	<b>Усього за модулем №2</b>	<b>50</b>
<b>Усього за модулями № 1, № 2</b>			<b>100</b>
<b>Усього з дисципліни</b>			<b>100</b>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія комунікації та міжнародна діяльність»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.10 – 01-2022
		стор. 11 із 13	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу вищої освіти, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

**Залікова рейтингова оцінка** визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих здобувачем вищої освіти за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної модульної та контрольної рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та індивідуального навчального плану студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатка до диплома.



(Ф 03.02 – 01)

### АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	03.02	09.11.22	Федоренко К.А.		

(Ф 03.02 – 02)

### АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

### АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності